

Brussel, 27 februari 2018
Rev1

KENNISGEVING AAN BELANGHEBBENDEN

TERUGTREKKING VAN HET VERENIGD KONINKRIJK EN EU-REGELS BETREFFENDE CONSUMENTENBESCHERMING EN PASSAGIERSRECHTEN

Op 29 maart 2017 heeft het Verenigd Koninkrijk kennisgegeven van zijn voornemen om zich uit de Unie terug te trekken krachtens artikel 50 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Dat betekent dat vanaf 30 maart 2019 om 00.00 uur (Midden-Europese tijd) (hierna „de terugtrekkingsdatum” genoemd) het gehele primaire en secundaire Unierecht niet langer van toepassing is op het Verenigd Koninkrijk, tenzij in een geratificeerd terugtrekkingsakkoord¹ een andere datum wordt vastgesteld². Het Verenigd Koninkrijk wordt dan een „derde land”³.

De voorbereiding op de terugtrekking is niet alleen een zaak van de EU en de nationale overheden, maar ook van bedrijven en burgers.

Gezien de grote onzekerheid, met name over de inhoud van een eventueel terugtrekkingsakkoord, wil de Commissie belanghebbenden wijzen op de juridische gevolgen waarmee zij rekening moeten houden wanneer het Verenigd Koninkrijk een derde land wordt.

Behoudens mogelijke overgangsregelingen in een eventueel terugtrekkingsakkoord, gelden vanaf de terugtrekkingsdatum de algemene EU-regels op het gebied van het consumentenrecht (zoals de richtlijn oneerlijke handelspraktijken⁴, de richtlijn consumentenrechten⁵, de richtlijn oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten⁶,

¹ Met het Verenigd Koninkrijk wordt momenteel onderhandeld over een terugtrekkingsakkoord.

² De Europese Raad kan volgens artikel 50, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie met instemming van het Verenigd Koninkrijk ook unaniem besluiten dat de Verdragen op een latere datum niet meer van toepassing zijn.

³ Een derde land is een land dat geen lid is van de EU.

⁴ Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG van de Raad, Richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad („Richtlijn oneerlijke handelspraktijken”) (PB L 149 van 11.6.2005, blz. 22).

⁵ Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten, tot wijziging van Richtlijn 93/13/EEG van de Raad en van Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 85/577/EEG en van Richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 304 van 22.11.2011, blz. 64).

de richtlijn verkoop en garanties consumptiegoederen⁷ en de richtlijn pakketreizen⁸ – zie de punten 1 en 2) niet langer voor het Verenigd Koninkrijk⁹.

Dit zal met name de onderstaande gevolgen hebben:

1. AANKOOP VAN PRODUCTEN OF DIENSTEN DOOR CONSUMENTEN IN DE EU BIJ HANDELAREN IN HET VERENIGD KONINKRIJK¹⁰

Het kan gebeuren dat consumenten in de EU op of na de terugtrekkingsdatum producten of diensten aanschaffen bij in het Verenigd Koninkrijk gevestigde handelaren.

Wanneer een consument een overeenkomst sluit met een verkoper in een ander land die zich met zijn commerciële activiteiten, ongeacht met welke middelen, richt op het land van verblijf van de consument, wordt de overeenkomst volgens het EU-recht in het algemeen beheerst door het recht van het land waar de consument zijn of haar gewone verblijfplaats heeft. Het is mogelijk een ander recht te kiezen, maar die keuze mag er niet toe leiden dat de consument de bescherming verliest die hij geniet op grond van bepalingen van het recht van zijn gewone verblijfplaats waarvan niet bij overeenkomst kan worden afgeweken¹¹. Op grond daarvan zal de rechter in de EU de EU-regels inzake consumentenbescherming blijven toepassen, ook als de handelaar in het Verenigd Koninkrijk is gevestigd. Deze voorschriften zijn met name vervat in:

- de richtlijn oneerlijke handelspraktijken¹²;

⁶ Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB L 95 van 21.4.1993, blz. 29).

⁷ Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen (PB L 171 van 7.7.1999, blz. 12).

⁸ Richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen, houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en van Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Richtlijn 90/314/EEG van de Raad (PB L 326 van 11.12.2015, blz. 1).

⁹ In deze kennisgeving wordt niet ingegaan op de specifieke EU-regels inzake elektronische handel, zoals Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel, in de interne markt („Richtlijn inzake elektronische handel”) (PB L 178 van 17.7.2000, blz. 1).

¹⁰ In deze kennisgeving wordt niet ingegaan op andere praktische aspecten van grensoverschrijdende aankopen in derde landen, zoals de EU-regels met betrekking tot de belasting over de toegevoegde waarde, douanezaken en invoerbepalingen.

¹¹ Artikel 6, lid 1, van Verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I) (PB L 177 van 4.7.2008, blz. 6). Zie voor uitzonderingen op deze algemene regel artikel 6, leden 2 tot en met 4, van Verordening (EG) nr. 593/2008.

¹² Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van Richtlijn 84/450/EEG van de Raad, Richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad („Richtlijn oneerlijke handelspraktijken”) (PB L 149 van 11.6.2005, blz. 22).

- de richtlijn consumentenrechten¹³;
- de richtlijn oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten¹⁴;
- de richtlijn verkoop en garanties consumptiegoederen¹⁵;
- de richtlijn prijsaanduidingen¹⁶ en
- de richtlijn pakketreizen¹⁷.

Wanneer een in de EU-27 verblijvende consument in de EU-27 een individuele rechtsvordering¹⁸ instelt tegen een handelaar met woonplaats in het Verenigd Koninkrijk, heeft de terugtrekking geen gevolgen voor de vaststelling van de internationale rechtsbevoegdheid, indien de handelaar zijn activiteiten richt op de lidstaat waar de consument zijn woonplaats heeft¹⁹; in dergelijke gevallen gelden de rechtsmachtregels van de EU op grond waarvan de consument een rechtsvordering kan instellen tegen een handelaar in de lidstaat van de EU-27 waar die consument zijn woonplaats heeft, ongeacht of de handelaar is gevestigd in de EU of in een derde land²⁰. Vanaf de terugtrekkingsdatum worden de erkenning en de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing uit de EU in het Verenigd Koninkrijk en omgekeerd echter geregeld door de nationale regels in de EU-27 en in het Verenigd Koninkrijk²¹.

¹³ Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten (PB L 304 van 22.11.2011, blz. 64).

¹⁴ Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB L 95 van 21.4.1993, blz. 29).

¹⁵ Richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 mei 1999 betreffende bepaalde aspecten van de verkoop van en de garanties voor consumptiegoederen (PB L 171 van 7.7.1999, blz. 12).

¹⁶ Richtlijn 98/6/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 betreffende de bescherming van de consument inzake de prijsaanduiding van aan de consument aangeboden producten (PB L 80 van 18.3.1998, blz. 27).

¹⁷ Richtlijn (EU) 2015/2302 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2015 betreffende pakketreizen en gekoppelde reisarrangementen, houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en van Richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Richtlijn 90/314/EEG van de Raad (PB L 326 van 11.12.2015, blz. 1).

¹⁸ Het komt weliswaar relatief zelden voor dat consumenten grensoverschrijdende rechtsvorderingen instellen, maar voor de volledigheid wordt dit aspect hier toch behandeld.

¹⁹ Door consumenten gesloten overeenkomsten worden behandeld in artikel 17, lid 1, onder a) tot en met c), van Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB L 351 van 20.12.2012, blz. 1).

²⁰ Artikel 18, lid 1, van Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (PB L 351 van 20.12.2012, blz. 1).

²¹ Wat betreft procedures die op de terugtrekkingsdatum aanhangig zijn, streeft de EU ernaar overeenstemming te bereiken over oplossingen voor een aantal situaties die zich zouden kunnen voordoen. De relevante wezenlijke beginselen van het standpunt van de EU op het gebied van justitiële samenwerking in burgerlijke en handelszaken zijn gepubliceerd in: https://ec.europa.eu/commission/publications/position-paper-judicial-cooperation-civil-and-commercial-matters_en

Vanaf de terugtrekkingsdatum is de EU-wetgeving die in de beschikbaarheid van buitengerechtelijke geschillenbeslechting²² voorziet en de toegang tot onlinegeschillenbeslechting²³ vergemakkelijkt, niet langer van toepassing op het Verenigd Koninkrijk, en is het platform voor onlinegeschillenbeslechting niet langer beschikbaar met betrekking tot in het Verenigd Koninkrijk gevestigde handelaren.

Wat de handhaving door de overheid betreft (bijvoorbeeld om de beëindiging van een handelspraktijk te verkrijgen) zal Verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 2004 betreffende samenwerking tussen de nationale instanties die verantwoordelijk zijn voor handhaving van de wetgeving inzake consumentenbescherming („verordening betreffende samenwerking met betrekking tot consumentenbescherming”)²⁴ niet langer van toepassing zijn op het Verenigd Koninkrijk. Dit betekent dat de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk vanaf de terugtrekkingsdatum volgens het EU-recht niet meer verplicht zullen zijn medewerking te verlenen bij grensoverschrijdende vorderingen.

Bovendien zijn vanaf de terugtrekkingsdatum de EU-regels op grond waarvan bepaalde door de EU-lidstaten aangewezen „bevoegde instanties” de bevoegdheid hebben om verbodsacties in te stellen in een andere lidstaat, niet langer van toepassing op het Verenigd Koninkrijk²⁵.

2. BESCHERMING VAN REIZIGERS BIJ INSOLVENTIE (PAKKETREIZEN)

- Volgens het EU-recht zijn in de EU gevestigde organisatoren van pakketreizen verplicht zekerheid te stellen voor terugbetaling en voor repatriëring van reizigers in het geval van insolventie van de organisator²⁶. Niet in de EU gevestigde organisatoren die pakketreizen verkopen of te koop aanbieden aan consumenten in de EU, of die dergelijke activiteiten op enigerlei wijze op een lidstaat richten, zijn eveneens verplicht zulke bescherming bij insolventie te bieden in elk van de lidstaten waar zij dergelijke reizen verkopen²⁷. Indien een in een derde land gevestigde organisator geen pakketreizen aanbiedt aan consumenten in de EU en zijn verkoopactiviteiten niet op de EU richt (passieve verkoop), is de verplichte bescherming bij insolventie volgens het EU-recht echter niet van toepassing. Dit betekent dat in dergelijke gevallen de door het EU-recht geboden bescherming bij insolventie vanaf de terugtrekkingsdatum niet van toepassing zal zijn bij insolventie van in het Verenigd Koninkrijk gevestigde organisatoren.
- Vanaf de terugtrekkingsdatum zijn de EU-regels die voorzien in wederzijdse erkenning van de bescherming bij insolventie die overeenkomstig de vereisten

²² Richtlijn 2013/11/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende alternatieve beslechting van consumentengeschillen en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en Richtlijn 2009/22/EG (richtlijn ADR consumenten) (PB L 165 van 18.6.2013, blz. 63).

²³ Verordening (EU) nr. 524/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende onlinebeslechting van consumentengeschillen (PB L 165 van 18.6.2013, blz. 1).

²⁴ PB L 364 van 9.12.2004, blz. 1.

²⁵ Artikel 4 van Richtlijn 2009/22/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende het doen staken van inbreuken in het raam van de bescherming van de consumentenbelangen (PB L 110 van 1.5.2009, blz. 30).

²⁶ Zie artikel 17, lid 1, eerste alinea, van Richtlijn (EU) 2015/2302.

²⁷ Zie artikel 17, lid 1, tweede alinea, van Richtlijn (EU) 2015/2302.

van het land van herkomst van de organisator wordt geboden, niet langer van toepassing op de bescherming bij insolventie die overeenkomstig de in het Verenigd Koninkrijk geldende vereisten wordt geboden²⁸. Dit houdt in dat vanaf de terugtrekkingsdatum de bescherming bij insolventie die in het Verenigd Koninkrijk wordt geboden, niet langer voldoet aan de eis dat organisatoren van pakketreizen bescherming bij insolventie bieden overeenkomstig artikel 17 van Richtlijn (EU) 2015/2302.

3. EU-PASSAGIERSRECHTEN

- Vliegtuigpassagiers: vanaf de terugtrekkingsdatum zijn de EU-regels inzake de rechten van vliegtuigpassagiers²⁹ niet langer van toepassing op reizigers die vanaf een luchthaven in het Verenigd Koninkrijk naar een luchthaven in een lidstaat van de EU-27 vliegen, tenzij de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert een luchtvaartmaatschappij uit de Unie is, dat wil zeggen een luchtvaartmaatschappij met een exploitatievergunning die is afgegeven door een lidstaat van de EU-27. Dit betekent dat, ondanks de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie, de rechten van vliegtuigpassagiers die het EU-recht biedt, blijven gelden voor passagiers die vanuit het Verenigd Koninkrijk met een luchtvaartmaatschappij uit de Unie vliegen naar een luchthaven op het grondgebied van een lidstaat van de EU-27. De rechten van vliegtuigpassagiers die het EU-recht biedt, zijn vanaf de terugtrekkingsdatum echter niet van toepassing op vluchten vanuit het Verenigd Koninkrijk naar de EU-27 die door niet in de Unie gevestigde luchtvaartmaatschappijen worden uitgevoerd.

De EU-wetgeving die voorziet in specifieke rechten voor gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die per vliegtuig reizen³⁰, zal echter vanaf de terugtrekkingsdatum niet langer van toepassing zijn op gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die met gebruikmaking van commerciële luchtvervoersdiensten vertrekken vanaf een luchthaven in het Verenigd Koninkrijk, daar aankomen of op doorreis zijn. Bepaalde rechten, zoals het recht op bijstand van de luchtvaartmaatschappij, blijven echter van toepassing op passagiers die vanaf een luchthaven in het Verenigd Koninkrijk vertrekken naar een luchthaven in de EU-27, indien de uitvoerende luchtvaartmaatschappij een luchtvaartmaatschappij uit de Unie is³¹.

- Scheepspassagiers: de EU-wetgeving inzake de rechten van scheepspassagiers³² blijft vanaf de terugtrekkingsdatum van toepassing op passagiers als de haven

²⁸ Artikel 18, lid 1, van Richtlijn (EU) 2015/2302.

²⁹ Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten (PB L 46 van 17.2.2004, blz. 1).

³⁰ Verordening (EG) nr. 1107/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 inzake de rechten van gehandicapten en personen met beperkte mobiliteit die per luchtvervoer reizen (PB L 204 van 26.7.2006, blz. 1).

³¹ Artikel 1, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1107/2006.

³² Verordening (EU) nr. 1177/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 betreffende de rechten van passagiers die over zee of binnenwateren reizen en houdende wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 (PB L 334 van 17.12.2010, blz. 1).

van inschepping in de EU-27³³ of in het Verenigd Koninkrijk ligt, mits de haven van ontschepping in de EU-27 ligt en de dienst wordt verricht door een vervoerder die gevestigd is op het grondgebied van een lidstaat of passagiersvervoer aanbiedt van of naar een lidstaat (een „Unievervoerder”)³⁴.

- Autobus- en touringcarpassagiers: de EU-wetgeving inzake de rechten van autobus- en touringcarpassagiers³⁵ blijft vanaf de terugtrekkingsdatum van toepassing op passagiers die met een geregelde dienst³⁶ van of naar het Verenigd Koninkrijk reizen, waarbij de instapplaats of de uitstapplaats van de passagier in de EU-27 ligt en de geplande reisafstand 250 km of meer bedraagt³⁷.
- Treinreizigers: de EU-wetgeving inzake de rechten van treinreizigers³⁸ blijft vanaf de terugtrekkingsdatum van toepassing op het passagiersvervoer per spoor op het grondgebied van de Unie³⁹, mits de spoorwegonderneming een vergunning is verleend overeenkomstig artikel 17 van Richtlijn 2012/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 21 november 2012 tot instelling van één Europese spoorwegruimte⁴⁰.

Op de websites van de Commissie over consumentenbescherming (<https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/>) en passagiersrechten (https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_nl.htm) is algemene informatie te vinden. Die webpagina's zullen zo nodig worden geactualiseerd.

Europese Commissie
Directoraat-generaal Justitie en Consumentenzaken
Directoraat-generaal Mobiliteit en Vervoer

³³ Artikel 2, lid 1, onder a), van Verordening (EU) nr. 1177/2010.

³⁴ Artikel 2, lid 1, onder b), en artikel 3, onder e), van Verordening (EU) nr. 1177/2010 Voor cruise-passagiers gelden specifieke regels, zie artikel 2, lid 1, onder c), van Verordening (EG) nr. 1177/2010.

³⁵ Verordening (EU) nr. 181/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende de rechten van autobus- en touringcarpassagiers en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 1).

³⁶ Voor passagiers die van ongeregelde vervoersdiensten gebruikmaken, gelden specifieke regels, zie artikel 2, lid 3, van Verordening (EG) nr. 181/2011.

³⁷ Artikel 2, lid 1, van Verordening (EU) nr. 181/2011.

³⁸ Verordening (EG) nr. 1371/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer (PB L 315 van 3.12.2007, blz. 14).

³⁹ Artikel 2, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1371/2007.

⁴⁰ PB L 343 van 14.12.2012, blz. 32.